

TEMAT: Wachlarz emocji

Magda Bieleś, *Bez tytułu*,
2003, fot. J. Gładkowski,
www.otwartazacheta.art.pl

KOMENTARZ:

Scenariusz jest przeznaczony dla wyżej funkcjonujących osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu albo rodzin (w przypadku warsztatów rodzinnych). Tematem warsztatów są emocje, mimika twarzy związana z nimi i okoliczności ich odczuwania. Jako pretekst do rozmowy posłuży obraz Magdy Bieleś *Bez tytułu* przedstawiający uśmiechniętą starszą kobietę siedzącą wśród kwiatów.

GRUPA WIEKOWA:

Zajęcia przeznaczone są dla młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej.

CZAS TRWANIA:

1,5 godziny

SŁOWA KLUCZOWE:

- emocje
- stany emocjonalne
- okoliczności i powody odczuwania poszczególnych emocji
- mimika twarzy, gesty, postawa ciała jako informacja
- emocje w sztuce (malarstwo, fotografia, rzeźba)

GŁÓWNE WĄTKI/ELEMENTY ZAJĘĆ:

- zwrócenie uwagi na temat emocji w życiu codziennym
- próba uświadomienia sobie, kiedy odczuwamy poszczególne emocje
- próba zrozumienia języka pozawerbalnego, jakimi są mimika, gesty, postawa ciała
- zapoznanie się z obrazami przedstawiającymi twarze wyrażające różne emocje
- wykonanie fotografii i pozowanie do nich

METODY PRACY:

Zwiedzenie aktualnej wystawy w Zachęcie, pokaz slajdów, rozmowa na temat dzieła sztuki, dyskusja, burza mózgów, kalambury dotyczące emocji – zabawa parateatralna, fotografowanie: robienie zdjęć i pozowanie do nich.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- praca z kolekcji Zachęty: obraz Magdy Bieleśz *Bez tytułu*, 2003
<http://www.otwartazacheta.pl/index.php?action=view/object&objid=495&fraz=bielesz&lang=pl>
- książka Zofii Dubowskiej i Jana Bajtlika *Kto to jest artysta?* (Zachęta – Narodowa Galeria Sztuki, Warszawa 2013)
- slajdy z portretami osób wyrażających różne emocje
- aparaty fotograficzne
- projektor

PRZEBIEG WARSZTATÓW:

1. Prowadzący wita się z uczestnikami warsztatów, pyta, czy wiedzą, gdzie się znajdują, czy byli wcześniej w Zachęcie. A może byli w jakiejś innej galerii sztuki? Czy wiedzą, co to jest galeria sztuki, co w niej można zobaczyć? Opowiada im, w jakim celu i kiedy powstała Zachęta, co oznacza jej nazwa itp.
Prowadzący prowadzi grupę do sali warsztatowej, w której czekają przygotowane wcześniej materiały.
2. Wstęp
Zachęta to galeria sztuki, w której prezentowane są prace artystów. Kto to jest artysta? Wspólne oglądanie książki Zofii Dubowskiej i Jana Bajtlika *Kto to jest artysta?* i poszukiwanie odpowiedzi na pytanie, co robią artyści i jakiego typu prace można oglądać w galerii sztuki współczesnej.
3. Krótkie zwiedzanie aktualnej wystawy – zwrócenie uwagi na różne formy wypowiedzi artystycznej, poszukiwanie przedstawień emocji (opcjonalnie), w zależności od charakteru aktualnej wystawy).
4. Powrót do sali warsztatowej. Prowadzący prezentuje dzieło z kolekcji Zachęty: pracę Magdy Bieleśz *Bez tytułu*, a także pokaz slajdów z innymi znanymi dziełami sztuki przedstawiającymi portrety różnych osób jako pretekst do dyskusji na temat emocji.
Przykładowe pytania: Jaką minę ma osoba na obrazie? Co ona wyraża? Jak się ta osoba

autor: Kamil Niedziątek
(Zachęta)

koordynacja: Aleksandra
Sztajnerwald i Olga Świeża
(Fundacja SYNAPSIS),
Anna Zdzieborska (Zachęta)
projekt graficzny:
Anna Piwowar

tekst konspektu
dostępny na licencji Creative Commons
Uznanie autorstwa – Na tych samych
warunkach 3.0 Polska.
Treść licencji na stronie:
<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/pl/legalcode>

Zdjęcia pracy Magdy Bielez
dostępne na licencji Creative Commons
Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne – Bez
utworów zależnych 3.0 Polska.
Treść licencji na stronie:
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/pl/legalcode>

czuje? Skąd to wiemy? Jak myślisz, dlaczego osoba na obrazie się uśmiecha / smuci / boi / płacze itd.? Co można wyrazić miną / wyrazem twarzy? Czy łatwo odczytać emocje z twarzy?

5. Prowadzący zadaje pytanie: Czy pamiętacie, kiedy czuliście się szczęśliwi, radośni? Kiedy/ w jakich sytuacjach się śmiejemy, a kiedy się uśmiechamy? Prowadzący rysuje na dużej kartce tabelę i wpisuje odpowiedzi uczestników z podziałem na: „Śmiejemy się” / „Uśmiechamy się”.
6. Zabawy parateatralne – kalambury dotyczące emocji. Każdy uczestnik po kolei dostaje kartę z nazwą emocji, którą ma przedstawić na forum grupy. Reszta uczestników zgaduje, jaka to emocja.
7. Fotografowanie: uczestnicy dobierają się w pary, każda para dostaje aparat fotograficzny. Zadaniem uczestników jest przywołanie w pamięci sytuacji, które powodowały u nich 3 różne emocje i próba przedstawienia tych emocji. Druga osoby z pary wykonuje fotografie.
8. Podsumowanie. Prezentacja powstałych podczas warsztatów fotografii, wspólne odgadywanie wyrażonych mimiką emocji; wybrane wydrukowane zdjęcia uczestnicy dostają na pamiątkę.
9. Pożegnanie.

Konspekt warsztatów został przygotowany w ramach projektu „Zachęta do Kultury – warsztaty edukacyjne dla dzieci i młodzieży z autyzmem” dofinansowanego ze środków m.st. Warszawy oraz projektu „Kultura przyjazna osobom z autyzmem” dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego